

PRIM MINISTRU

815
20.05.2020

199 19.05.2020

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind completarea Legii nr. 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare*, inițiată de domnul deputat PSD Mircea-Gheorghe Drăghici (**Bp. 81/2020**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii nr. 102/2014 privind cimitirele, crematoriile umane și serviciile funerare, cu modificările și completările ulterioare*, cu un nou articol, art. 4¹, prin care se propune ca toate cimitirele parohiale, precum și lăcașurile de cult și casele parohiale, împreună cu terenul aferent, introduse abuziv în inventarul domeniului public local, respectiv a acelor imobile care, la data intrării în vigoare a *Legii nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare*, nu se aflau în inventarul domeniului public local, ci erau deținute și se aflau în evidențele unităților de cult, să fie radiate din inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al municipiului/orașului/comunei.

De asemenea, se instituie obligația în sarcina autorităților publice locale de a radia din inventarul bunurilor care aparțin domeniului public

local, în termen de maxim 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, respectivele bunuri.

II. Propuneri și observații

1. Radierea *ope legis* din inventarul bunurilor care aparțin domeniului public local a respectivelor bunuri este de natură să aducă atingere, pe de o parte, *principiului securității circuitului civil*, iar, pe de altă parte însuși dreptului de proprietate al autorităților administrației publice locale, măsura echivalând cu o veritabilă expropriere.

Prin *Decizia nr. 384/2019*¹, Curtea Constituțională a statuat următoarele: „(...) în situația trecerii bunurilor din domeniul public al statului în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale, cu excepția celor care fac obiect exclusiv al proprietății publice, aceasta nu se poate face prin efectul legii, ci (...) unitățile administrativ-teritoriale trebuie să facă o cerere în acest sens, adică să-și exprime acordul, acestea fiind obligate să justifice temeinic pentru fiecare caz, în note explicative anexate la inventar, creșterea sau diminuarea patrimoniului (...). Curtea reține că inexistența acordului unităților administrativ-teritoriale în ceea ce privește transferul bunurilor în patrimoniul acestora, inclusiv al celor din domeniul public, reprezintă o încălcare a principiului constituțional al autonomiei locale, reglementat prin art. 120 alin. (1) din Constituție”.

A *fortiori*, afectarea dreptului de proprietate al unităților administrativ-teritoriale și a *principiului fundamental al autonomiei locale* s-ar produce în ipoteza vizată de inițiativa legislativă când se pune în discuție diminuarea *ope legis* a patrimoniului local, fără să existe acordul unităților administrativ-teritoriale.

În același sens sunt și considerentele din cuprinsul *Deciziei nr. 442/2015*², prin care Curtea Constituțională a reținut următoarele: “regimul general al autonomiei locale privește organizarea, funcționarea, competențele și atribuțiile, precum și gestionarea resurselor care, potrivit legii, aparțin comunei, orașului, municipiului sau județului, după caz, de către autoritățile administrației publice locale, autorități care soluționează

¹ referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea art. 9 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică și pentru trecerea unui imobil din domeniul public al statului și din administrarea Instituției Prefectului - Județul Bacău, în domeniul public al județului Bacău

² referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006

și gestionează, în numele și în interesul colectivităților locale pe care le reprezintă, treburile publice, în condițiile legii”.

2. Nu se poate statua *ope legis* caracterul abuziv al includerii respectivelor bunuri în domeniul public local. Într-un stat de drept, toate aceste aspect trebuie cercetate de instanțele judecătorești, în condiții de independent și imparțialitate, și cu respectarea dreptului fundamental la apărare.

În *Expunerea de motive* nu se precizează dacă au fost formulate cereri pe rolul instanțelor având ca obiect constatarea caracterului abuziv al includerii respectivelor bunuri în domeniul public local, dacă instanțele s-au pronunțat deja prin hotărâri definitive (și irevocabile) cu privire la această chestiune de drept, dacă există litigii pendinte etc.

În acest context, semnalăm că măsurile propuse trebuie să se circumscrie soluțiilor pronunțate de instanțele judecătorești (dacă este cazul), pentru a fi respectat *principiul fundamental al separației puterilor în stat*.

Astfel, prin *Decizia nr. 333/2002*³, Curtea Constituțională a statuat că legiuitorul nu poate printr-un act normativ “*să modifice sau să desființeze o hotărâre judecătorească (...), fără ca prin aceasta să încalce principiul separației puterilor de stat*”.

De asemenea, prin *Decizia nr. 972/2012*⁴, Curtea a stabilit, cu valoare de principiu, că teza potrivit căreia o autoritate, alta decât o instanță de judecată, “*poate să cenzureze sub orice aspect o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, care a dobândit autoritate de lucru judecat, echivalează cu transformarea acestei autorități în putere judecătorească, concurentă cu instanțele judecătorești în ceea ce privește îndeplinirea justiției. Legitimarea unui astfel de act ar avea ca efect acceptarea ideii că, în România, există persoane/instituții/autorități cărora nu le sunt opozabile hotărârile judecătorești pronunțate de instanțele prevăzute de Constituție și de lege, deci care sunt mai presus de lege. Or, o astfel de interpretare (...) este în vădită contradicție cu dispozițiile art. 1 alin. (4), art. 16 alin. (2), art. 61 alin. (1), art. 124 și art. 126 alin. (1) din Constituție*”.

³ referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 13-32 din Ordonanța Guvernului nr. 3/2000 privind organizarea activității agenților imobiliari

⁴ referitoare la sesizarea formulată de președintele Consiliului Superior al Magistraturii privind existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte

3. Considerăm că ar fi fost necesar să se specifice care este procedura privind identificarea bunurilor respective și care sunt instituțiile care constată introducerea acestor bunuri „abuziv” în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale. Semnalăm aici și dubla reglementare: pe de o parte la art. I din inițiativa legislativă, se propune ca prin efectul legii imobilele în discuție, să fie „radiate” din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale, iar la art. II se dă un termen de 60 de zile ca autoritățile administrației publice locale să radieze aceste bunuri din inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al unităților administrativ-teritoriale.

4. Ținând cont că după intrarea în vigoare a unui act normativ, pe durata existenței acestuia pot interveni diferite evenimente legislative, cum sunt: modificarea, completarea, abrogarea, republicarea, suspendarea sau altele asemenea, pentru eliminarea din inventar a bunurilor respective trebuia să se facă referire la „abrogarea” poziției respective din inventar și nu la „radierea” bunului.

5. Ținând cont că atât în textul propus la art. I cât și la cel de la art. II din inițiativa legislativă se instituie obligația pentru autoritățile administrației publice locale de a elimina bunuri din inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, opinăm că aceste dispoziții sunt susceptibile de încălcare a *principiului constituțional al autonomiei locale*.

6. La art. I și art. II din inițiativa legislativă, pentru conformitate cu prevederile legale în domeniu, respectiv dispozițiile art. 289 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare*, sintagma „inventarul domeniului public local” ar fi trebuit să fie înlocuită cu sintagma „inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al unităților administrativ-teritoriale”.

De asemenea, în loc de sintagma „autoritățile publice locale” ar fi trebuit folosită sintagma „autoritățile administrației publice locale”.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.

Cu stimă,

Ludovic ORBAN
PRIM-MINISTRU

SENATUL ROMÂNIEI